

ผลสำรวจชี้ โควิด-19 ทำให้ชาวฟิลิปปินส์อยากทำงานในต่างประเทศลดลง

JobStreet และ Seek Asia ร่วมกับ Boston Consulting Group และ Network ได้จัดสัมมนาเกี่ยวกับแนวโน้มความสามารถของแรงงานและบรรยากาศการทำงานโดยทั่วไปของชาวฟิลิปปินส์ในยุคการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยตามรายงานของ JobStreet’s Decoding Global Talent พบประเด็นที่น่าสนใจสรุปได้ ดังนี้

- ชาวฟิลิปปินส์มีความปรารถนาหรือความเต็มใจที่จะไปทำงานและใช้ชีวิตในต่างประเทศลดลง โดยผลการสำรวจพบว่า มีชาวฟิลิปปินส์เพียงร้อยละ 54 เท่านั้นที่ต้องการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นอัตราที่ต่ำที่สุดในรอบหลายปี โดยเมื่อพิจารณาแยกกลุ่มผู้ที่มีความสามารถพิเศษ (Talent Segments) ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามชาวฟิลิปปินส์ทั้งหมดพบว่า ร้อยละ 61 ของ Talent Segments เป็นชาวฟิลิปปินส์ที่มีการศึกษาสูง และร้อยละ 57 เป็นกลุ่มคนหนุ่มสาวที่ยินดีจะไปทำงานในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ตัวเลขดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำกว่าผลการสำรวจในปีก่อนๆ อย่างเห็นได้ชัด โดยในปี 2557 และปี 2561 ผลการศึกษาพบว่า มีชาวฟิลิปปินส์ร้อยละ 86 และร้อยละ 75 ต้องการไปทำงานในต่างประเทศ ตามลำดับ

- แม้ว่าอัตราความต้องการการไปทำงานในต่างประเทศของชาวฟิลิปปินส์ในปี 2563 จะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 54 แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่ผลการสำรวจพบว่า มีแรงงานเพียงร้อยละ 50 ของโลกเท่านั้นที่เต็มใจจะออกไปทำงานในต่างประเทศ โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ทำให้ความฝันหรือความปรารถนาของกลุ่มแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศ (OFW) และกลุ่ม Expats ลดลงแต่ก็ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามชาวฟิลิปปินส์มากกว่าครึ่งที่เต็มใจและกล้าเสี่ยงไปทำงานนอกประเทศ

- ในรายงานของ JobStreet ยังได้ระบุเกี่ยวกับรายละเอียดลักษณะงานและภาคส่วนอุตสาหกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีที่จะไปทำงานในต่างประเทศ ได้แก่ งานด้านวิศวกรรมและเทคนิค

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

งานด้านดิจิทัลและระบบอัตโนมัติ งานด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ งานด้านศิลปะและงานสร้างสรรค์ต่างๆ งานด้านสุขภาพและการแพทย์ รวมไปถึงนักศึกษา ทั้งนี้ จากผลการสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามชาวฟิลิปปินส์ที่ระบุว่าไม่ต้องการไปทำงานในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีงานทำหรือตกงานในปัจจุบัน แต่ผู้ที่มีงานทำในปัจจุบันยินดีที่จะเดินทางออกนอกประเทศ สำหรับประเทศจุดหมายปลายทางที่ชาวฟิลิปปินส์ต้องการเดินทางไปทำงานมากที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ (1) แคนาดา (2) ออสเตรเลีย (3) นิวซีแลนด์ (4) ญี่ปุ่น (5) สหรัฐอเมริกา (6) สิงคโปร์ (7) เกาหลีใต้ (8) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (9) สวิตเซอร์แลนด์ และ (10) เยอรมนี

● สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปีที่ผ่านมา ทำให้การทำงานทางไกล (Remote Working) กลายเป็นเรื่องปกติ โดยมีบริษัทนายจ้างจำนวนมากขึ้นที่หันมาจ้างงานแบบการทำงานทางไกล ซึ่งรวมถึงการจ้างงานชาวฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจพบว่ามีชาวฟิลิปปินส์เพียงร้อยละ 49 เท่านั้น ที่ระบุว่าเต็มใจที่จะทำงานทางไกลให้กับนายจ้างชาวต่างชาติในขณะที่อยู่ในฟิลิปปินส์ โดยประเทศ 10 อันดับแรกที่ชาวฟิลิปปินส์ต้องการจะทำงานทางไกลให้กับนายจ้างชาวต่างชาติมากที่สุด ได้แก่ (1) ออสเตรเลีย (2) แคนาดา (3) สหรัฐฯ (4) ญี่ปุ่น (5) นิวซีแลนด์ (6) สิงคโปร์ (7) สหราชอาณาจักร (8) เกาหลีใต้ (9) สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และ (10) เยอรมนี

ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ก็ได้ส่งผลให้แนวโน้มการจ้างงานทั่วโลกเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งได้ส่งผลกระทบต่อความผันผวนของค่าของชาวฟิลิปปินส์ที่อยากจะไปทำงานในต่างประเทศเพื่อต้องการจะมีชีวิตที่ดีขึ้นลดน้อยลงไปด้วย

ที่มา: เว็บไซต์ www.esquiremag.ph

ผลกระทบและโอกาส/แนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย

● ฟิลิปปินส์ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีระบบการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานแรงงานออกนอกประเทศมากที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวฟิลิปปินส์ต้องการออกไปขายแรงงานในต่างประเทศ เนื่องจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่มีมาอย่างยาวนานหลายยุคหลายสมัย ทำให้อัตราการว่างงานและอัตราความยากจนในประเทศอยู่ในระดับสูง รวมทั้งค่าครองชีพในประเทศฟิลิปปินส์ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้ชาวฟิลิปปินส์จำนวนมากตัดสินใจออกไปแสวงโชคจากการทำงานในต่างประเทศเพื่อฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการชักชวนครอบครัว เพื่อนฝูง หรือคนรู้จักออกมาทำงานในต่างประเทศด้วยจนกลายเป็นวัฒนธรรมสำคัญของประเทศ ทั้งนี้ จุดแข็งสำคัญของแรงงานชาวฟิลิปปินส์ที่เป็นข้อได้เปรียบในการสร้างโอกาสในการทำงานในต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ โดยชาวฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี เนื่องจากประเทศเคยตกเป็นอาณานิคมของสเปนและสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่า แนวโน้มชาวฟิลิปปินส์ที่ต้องการออกไปทำงานในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (PSA) ระบุว่า ในปี 2548 มีจำนวนแรงงานชาวฟิลิปปินส์ออกนอกประเทศจำนวน 6.9 ล้านคนและในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 10.4 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว และปัจจุบันมีจำนวนแรงงาน

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

ชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศมากกว่า 12 ล้านคน คิดเป็นหนึ่งใน 1 ใน 10 ของประชากรทั้งประเทศ นอกจากนี้รายได้จากการส่งเงินกลับประเทศของแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศถือเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของฟิลิปปินส์ ซึ่งในแต่ละปีจะมีเม็ดเงินมหาศาลกว่า 3 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ที่แรงงานชาวฟิลิปปินส์ส่งกลับประเทศมาให้คนในครอบครัวและเครือญาติ เพื่อใช้จ่ายและช่วยกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศจนเป็นเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากธนาคารกลางฟิลิปปินส์ระบุว่าในปี 2562 ยอดเงินส่งกลับประเทศของแรงงาน OFWs มีมูลค่า 3.35 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ที่มีมูลค่า 3.22 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเป็นมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในปีที่ผ่านมา ทำให้ตลาดแรงงานต่างชาติในภาคธุรกิจต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งแรงงานชาวฟิลิปปินส์ได้รับผลกระทบจากการถูกเลิกจ้างจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นในภาคธุรกิจการขนส่งและการเดินเรือ ธุรกิจบริการขนส่งทางการบิน ธุรกิจพลังงาน ธุรกิจการเดินทางและการท่องเที่ยว โรงแรมและร้านอาหาร เป็นต้น ส่งผลให้ฟิลิปปินส์ต้องเผชิญกับภาวะการสูญเสียรายได้หลักสำคัญจากการส่งเงินกลับประเทศของแรงงานชาวฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 กลับพบว่ายอดเงินส่งกลับประเทศของแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศไม่ได้ตกต่ำลงมากอย่างที่หลายฝ่ายคาดการณ์ไว้ โดยยอดเงินส่งกลับประเทศในปี 2563 มีมูลค่าอยู่ที่ 2.99 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงเพียงร้อยละ 0.8 จากปี 2562 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแรงงานชาวฟิลิปปินส์จำนวนหนึ่งยังคงรักษาสถานะการถูกจ้างงานไว้ได้และพอมีเงินออมพิเศษที่สามารถส่งเงินกลับมาช่วยเหลือครอบครัวในฟิลิปปินส์ในช่วงที่ยากลำบากได้ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดฯ ที่ยืดเยื้ออาจจะส่งผลให้แรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศต้องเสี่ยงที่จะถูกเลิกจ้างงานเพิ่มมากขึ้น โดยข้อมูลล่าสุด ณ เดือนเมษายน 2564 ของกระทรวงแรงงานและการจ้างงาน รายงานว่ามีแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโควิด-19 จำนวน 645,071 คน โดยในจำนวนนี้ถูกเลิกจ้างงาน 627,576 คน และมีการส่งตัวแรงงานกลับประเทศแล้ว 502,581 คน นับตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดฯ เมื่อปีที่ผ่านมามีคาดการณ์ว่ายอดจำนวนแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศที่ต้องตกงานและถูกส่งกลับประเทศที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจจะกระทบต่อความเป็นอยู่และปากท้องของประชาชน รวมถึงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

● สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 กำลังทำให้งานในต่างประเทศที่เคยเป็นที่ต้องการกลายเป็นสิ่งที่น่าสนใจน้อยลงสำหรับชาวฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม หากสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ คลี่คลายลงชาวฟิลิปปินส์จำนวนมากน่าจะกลับมามีความต้องการออกไปทำงานในต่างประเทศมากขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์เองได้รับผลกระทบอย่างหนัก ประกอบกับในช่วงการแพร่ระบาดฯ ก็มีแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในประเทศจำนวนมากต้องตกงานด้วยเช่นกัน ทำให้การหางานทำในประเทศค่อนข้างยากลำบากและมีภาวะการแข่งขันสูง นอกจากนี้ งานในต่างประเทศยังได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่างานในท้องถิ่นมาก อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ยังคงมีข้อได้เปรียบอย่างมากในเรื่องตลาดแรงงานด้วยโครงสร้างประชากรส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยทำงาน รวมทั้งอัตราการขยายตัวของประชากรก็อยู่ในระดับสูงสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของกำลังแรงงานที่จะเติบโตอย่างสูงในอนาคต ดังนั้น คงต้องจับตามองอนาคตของตลาดแรงงานชาวฟิลิปปินส์ว่าจะสามารถฟื้นตัว

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จาก สคต. ณ กรุงมะนิลา ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม – 4 เมษายน 2564

และมีส่วนผลักดันให้เศรษฐกิจในประเทศฟิลิปปินส์กลับมาเติบโตได้มากขึ้นเพียงใดท่ามกลางโจทย์ที่ท้าทายจากปัญหาวิกฤติโควิด-19 ทั้งนี้ ยอดเงินส่งกลับประเทศยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญต่อการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภาคครัวเรือนภายในประเทศของฟิลิปปินส์ หากแนวโน้มการส่งเงินกลับประเทศของแรงงานชาวฟิลิปปินส์ในต่างประเทศยังคงสามารถรักษาระดับไว้ได้อย่างต่อเนื่อง ก็จะมีส่วนช่วยสนับสนุนต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาพรวมของฟิลิปปินส์ต่อไป และยังช่วยสร้างโอกาสต่อเนื่องสำหรับการส่งออกสินค้าไทยมายังฟิลิปปินส์ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยควรติดตามสถานการณ์ตลาดฟิลิปปินส์อย่างใกล้ชิด และควรปรับกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อรักษาระดับส่วนแบ่งตลาดและเพื่อให้สามารถเข้าถึงลูกค้าและผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์เพิ่มมากขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

6 เมษายน 2564

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ